

Motion till riksdagen 2022/23:1240

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag 2023 för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Naturvårdsverket	620 648	25 000
1:2 Miljöövervakning m.m.	391 714	122 000
1:3 Åtgärder för värdefull natur	1 130 035	1 870 000
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	1 087 568	80 000
1:5 Miljöforskning	96 825	±0
1:6 Kemikalieinspektionen	311 404	±0
1:7 Avgifter till internationella organisationer	285 631	±0
1:8 Klimatbonus	5 955 000	-2 985 000
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	283 581	16 000
1:10 Klimatanpassning	140 000	±0
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 244 565	335 000
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	169 100	±0
1:13 Internationellt miljösamarbete	37 400	10 000
1:14 Skydd av värdefull natur	1 170 500	3 150 000
1:15 Havs- och vattenmyndigheten	317 723	±0
1:16 Klimatinvesteringar	3 055 000	±0
1:17 Klimatpremier	462 000	1 000 000

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:18 Industriklivet	1 354 000	±0
1:19 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	115 000	100 000
1:20 Driftstöd för bio-CCS	25 000	±0
1:21 Kompetenslyft för klimatomställningen	50 200	50 000
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	132 389	±0
2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 107 408	±0
99:1 Investeringsstöd för produktion av förnybara drivmedel samt laddinfrastruktur	±0	800 000
99:2 Forskning för klimatomställning	±0	1 000 000
Summa	19 542 691	5 573 000

Bakgrund

År 2023 påbörjar Vänsterpartiet satsningar för att planera, samverka och koordinera den mest omfattande investeringspolitiken för klimatet i modern tid, ett investeringsprogram som implementeras från 2024 och växlas upp under 10 år. Redan 2023 sätts emellertid satsningar för att värna värdefull natur och återställandet av naturliga kolsänkor, viktiga miljöinsatser till gagn för den biologiska mångfalden och sänkta klimatutsläpp.

Anslag 1:1 Naturvårdsverket

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetproposition för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 25 miljoner kronor 2023.

Anslag 1:2 Miljöövervakning

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetproposition för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 122 miljoner kronor 2023.

Anslag 1:3 Åtgärder för värdefull natur

Att restaurera våtmarker och återväta torvmarker ger många vinster för miljön och klimatet. Genom att binda kol i våtmarker kan utsläppen av växthusgaser minska. Att anlägga våtmarker har även stor betydelse för den biologiska mångfalden då stora delar av landet tidigare dikats ut. Våtmarker stärker även landskapets skydd mot torka, översvämning och brand, vilket är av stor betydelse ur klimatanpassningsperspektiv. Vänsterpartiet vill därför öka satsningar på återskapande av våtmarker och genomföra dessa långsiktigt. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget för detta ändamål med 700 miljoner kronor.

Anslaget är fortsatt underdimensionerat sedan det i princip halverades 2019. Därutöver har nya skyddade områden tillkommit som kräver insatser. Genom satsningar på tillgänglighet, t.ex. statliga leder, skapas en infrastruktur för besök som inte minst gynnar landsbygden. Under pandemin blev värdefull natur och skyddade områden särskilt viktiga för många människor och antalet besökare har i många områden fördubblats. För att möta det ökade besöksintresset behöver naturreservat och nationalparker tillgängliggöras och skötas på ett sätt som bevarar både natur- och upplevelsevärden. Studier från t.ex. Finland visar att investerade belopp i nationalparker ger tiofalt tillbaka till den lokala ekonomin. Därutöver omfattar satsningen riktade restaurerande åtgärder för hotade arter som Sverige har åtaganden att bevara. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget för detta ändamål med 885 miljoner kronor.

Naturbetesmarker är bland de mest artrika miljöerna i Sverige. Naturvårdsverket och Jordbruksverket har bedömt att cirka 51 000 hektar av naturbetesmarkerna i Sverige kan restaureras under en sjuårsperiod. Jordbruksverket uppskattar kostnaden för att restaurera naturbetesmarkerna till cirka 40 000 kr/hektar vilket innebär cirka 300 miljoner kronor per år.

Med ökat stöd stärks våra möjligheter att nå ett flertal miljömål och det bidrar till ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Stöden är en viktig del av lönsamheten för dem som har nötköttsproduktion. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget för detta ändamål med 285 miljoner kronor.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 1 870 miljoner kronor för 2023 jämfört med regeringens förslag.

1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetproposition för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 80 miljoner kronor 2023.

1:8 Klimatbonus

Vänsterpartiet avvisar avvecklingen av klimatbonusen. Vi föreslår i stället en ny utformning av klimatbonusen som gör att fler kan efterfråga elbilar till ett lägre pris, samtidigt som dyrare bilar inte ger någon bonus. Modellen beskrivs närmare i Vänsterpartiets budgetmotion (2022/23:1299) och beräknas vara kostnadsneutral för staten i relation till den tidigare modellen. Vänsterpartiet föreslår mot den bakgrunden en minskning av anslaget jämfört med regeringen med 2 985 miljoner kronor 2023.

1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetpropositionen för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 16 miljoner kronor 2023.

1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetpropositionen för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 335 miljoner kronor 2023.

1:13 Internationellt miljösamarbete

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetpropositionen för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 10 miljoner kronor 2023.

1:14 Skydd av värdefull natur

Skydd av värdefull natur är en förutsättning för att uppnå krav inom EU och enligt globala åtaganden för biologisk mångfald. Klimatkrisen och artkrisen måste mötas gemensamt. FN:s klimatpanel konstaterar i sin senaste rapport (april 2022) att åtgärder för att bevara ekosystem är ett förhållandevis billigt sätt att minska utsläppen. Skydd och restaurering av naturliga ekosystem erbjuder stora möjligheter genom att suga upp och låsa in koldioxid från atmosfären.

Den kända arealen av värdefull skog som behöver skyddas har uppskattats till 1 180 000 hektar varav ca hälften (525 000 ha) är fjällnaturskogar. Om inte anslaget kraftigt ökas riskerar höga naturvärden förloras genom avverkning. Vänsterpartiet anser att de stora sammanhängande fjällnära naturskogarna långsiktigt bör skyddas genom formellt skydd. Besöksnäringen är den snabbast växande näringen i världen och potentialen i framtiden för friluftsliv och naturturism i den fjällnära regionen bedöms som stor. Utöver den fjällnära regionen finns stort behov av att skydda natur genom naturreservat och nationalparker i hela landet. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 3 150 miljoner kronor 2023.

1:17 Klimatpremier

Elbusspremien är en viktig insats för att stödja klimatomställningen av kollektivtrafiken. Den tidigare regeringens satsning på elektrifieringspremien var endast tillfällig under 2022. Vänsterpartiet anser att höjd elbusspremie bör förlängas. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 1 000 miljoner kronor 2023.

1:19 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetpropositionen för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 100 miljoner kronor 2023.

1:21 Kompetenslyft för klimatomställningen

Vänsterpartiet avvisar neddragning av anslag i relation till nivå i budgetpropositionen för 2022. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 50 miljoner kronor 2023.

Nytt anslag: Investeringsstöd för produktion av förnybara drivmedel samt laddinfrastruktur

Utsläppen behöver minska betydligt snabbare än vad som sker för närvarande i Sverige. De statliga investeringsstöden behöver öka för att åstadkomma de systemskiften som krävs för att nå klimatmålen. För ny teknik behöver marknaden statliga insatser i form av riskdelning och finansiering för att investera i de fossilfria lösningarna. Inte minst inom transportsektorn finns ett stort investeringsbehov i fossilfria lösningar för att nå transportsektorns klimatmål till 2030. Vänsterpartiet föreslår därför ett ökat riktat stöd till klimatinvesteringar jämfört med regeringens föreslagna nivåer, och utöver nuvarande Klimatklivet, för att stödja medfinansiering med denna inriktning. Produktionen av biodrivmedel ska ske på ett sätt som inte minskar naturliga kolsänkor eller äventyrar den biologiska mångfalden.

Genom detta investeringsstöd för produktion av biogas, elektrobränslen och andra hållbara drivmedel stärker vi våra inhemska möjligheter till ökad produktion samt stärker stödet för ökad tillgänglighet för laddinfrastruktur. Därmed kan vi uppnå högre grad av nationell självförsörjning av förnybara drivmedel. Investeringsstödet skapar även förutsättningar för snabbare utbyggnad av vätgasinfrastruktur. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 800 miljoner kronor 2023.

Nytt anslag: Forskning för klimatomställning

Ökad forskning och innovation i syfte att:

- Stärka delaktigheten i utformandet av utsläppsminskande åtgärder med rättviseperspektiv
- Stärka forskningen för utformande av åtgärder med bred folklig acceptans och för ökad förståelse för nödvändiga förändringar
- Stärka forskningen för utformande av hållbara bruksmetoder för att stärka kolinlagringen i de gröna näringarna
- Stödja forskningen kring hur gemensamt ägande av för klimatomställningen nödvändiga naturresurser och tillgångar kan stärkas där marknaden inte förmår tillgodose behov
- Stärka utveckling av klimatinnovationer inom energiförsörjning och livsmedel
- Stödja forskning kring hur synergier i klimatåtgärder och åtgärder för biologisk mångfald kan stärkas
- Stärka transporteffektiviteten

Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget jämfört med regeringen med 1 000 miljoner kronor 2023.

Nooshi Dadgostar (V)

Ida Gabrielsson (V)

Tony Haddou (V)

Jessica Wetterling (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Kajsa Fredholm (V)